

Bruselj, 5. junij 2025
(OR. en)

9840/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0154 (NLE)

SOC 354
EMPL 224
ECOFIN 683
EDUC 198

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	4. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o smernicah za politike zaposlovanja držav članic

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 230 final.

Priloga: COM(2025) 230 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 4.6.2025
COM(2025) 230 final

2025/0154 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o smernicah za politike zaposlovanja držav članic

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

Pogodba o delovanju Evropske unije od držav članic zahteva, da svoje ekonomske politike in spodbujanje zaposlovanja obravnavajo kot zadevo skupnega pomena ter svoje delovanje usklajujejo v okviru Sveta. Od Sveta zahteva, da sprejme smernice za zaposlovanje (člen 148), ki morajo biti skladne s širšimi smernicami ekonomskih politik (člen 121).

Širše smernice ekonomskih politik so stalno veljavne, smernice za zaposlovanje pa je treba pripraviti vsako leto. Oboje smernice so bile sprejete skupaj (v okviru „integriranega svežnja“) leta 2010 in so podprle strategijo Evropa 2020. Leta 2015 so bile sprejete revidirane integrirane smernice. Glede smernic za zaposlovanje se od leta 2018 vsako drugo leto izvaja popolna posodobitev (ki zajema uvodne izjave in smernice), v vmesnem letu pa „ponovno izvajanje“ (tj. posodobitev uvodnih izjav, smernice pa ostanejo nespremenjene). Po ponovnem izvajanju smernic leta 2023, ko so bile uvodne izjave prilagojene, da odražajo nove krovne cilje EU in nacionalne cilje glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter nedavne pobude, je bila leta 2024 izvedena popolna posodobitev. Posodobitev je zajemala dodane sklice na nacionalne cilje za leto 2030 (poleg krovnih ciljev EU), večjo osredotočenost na vpliv tehnološkega razvoja in umetne inteligence, večji poudarek na pomanjkanju delovne sile in spretnosti ter večjo pozornost zakonitim migracijam iz tretjih držav kot dopolnilo izkoriščanju potenciala talentov iz EU. Tako kot v prejšnjih letih so bile v besedilu za leto 2024 upoštevane tudi nedavne posebej pomembne pobude politik, kot so platformno delo, socialno gospodarstvo in cenovno dostopna stanovanja. Letos se uvodne izjave posodablja z vključitvijo več elementov, povezanih s (i) spremembami geopolitičnih razmer (vključno z napetostmi v trgovinski politiki); (ii) pobudo unija spretnosti; (iii) konkurenčnostjo ob upoštevanju kompasa za konkurenčnost ter (iv) navzgor usmerjeno socialno konvergenco po drugem letu izvajanja okvira za socialno konvergenco, ki je zdaj v celoti vključen v okvir ekonomskega upravljanja EU.

Smernice za zaposlovanje se skupaj s širšimi smernicami ekonomskih politik predložijo kot sklep Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (del II integriranih smernic) ter so podlaga za specifična priporočila za države na zadevnih področjih.

Revidirane „smernice za zaposlovanje“ so:

Smernica 5: Spodbujanje povpraševanja po delovni sili

Smernica 6: Krepitev ponudbe delovne sile in izboljšanje dostopa do zaposlitve ter vseživljenjskega pridobivanja spretnosti in kompetenc

Smernica 7: Izboljšanje delovanja trgov dela in učinkovitosti socialnega dialoga

Smernica 8: Spodbujanje enakih možnosti za vse, krepitev socialne vključenosti in boj proti revščini

Predlog

SKLEP SVETA

o smernicah za politike zaposlovanja držav članic

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 148(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

po posvetovanju z Odborom regij,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje³,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Države članice in Unija si prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja ter zlasti za spodbujanje kvalificirane, usposobljene in prilagodljive delovne sile ter trgov dela, ki so vključujoči, odporni in usmerjeni v prihodnost ter se odzivajo na gospodarske spremembe, da bi dosegle cilje polne zaposlenosti in socialnega napredka, uravnotežene ekonomske rasti, visoke ravni varstva in izboljšanja kakovosti okolja, določene v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Države članice ob upoštevanju nacionalnih praks glede odgovornosti socialnih partnerjev obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta.
- (2) Unija se bori proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, medgeneracijsko solidarnost in varstvo pravic otrok, kot določa člen 3 PEU. Pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti Unija upošteva zahteve, ki so povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti socialni izključenosti in visoko stopnjo izobraževanja, usposabljanja ter varovanjem človekovega zdravja, kot določa člen 9 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
- (3) Unija je v skladu s PDEU razvila in uvedla instrumente za usklajevanje ekonomskih politik in politik zaposlovanja. Kot del navedenih instrumentov smernice za politike zaposlovanja držav članic (v nadaljnjem besedilu: smernice za zaposlovanje), določene v Prilogi k Sklepu Sveta (EU) 2024/3134⁴, skupaj s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Unije, določenimi v Priporočilu Sveta

¹ Mnenje z dne DATUM 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

² Mnenje z dne DATUM 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

³ Mnenje z dne DATUM 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁴ Sklep Sveta (EU) 2024/3134 z dne 2. decembra 2024 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L, 2024/3134, 13.12.2024).

(EU) 2015/1184⁵, sestavljajo integrirane smernice. Smernice za zaposlovanje naj bi usmerjale države članice in Unijo pri izvajanju politik, pri tem pa odražajo soodvisnost držav članic. Nastali sklop usklajenih politik Unije in nacionalnih politik in reform zagotavlja ustrezno skupno kombinacijo trajnostnih ekonomskih in socialnih politik ter politik zaposlovanja, s katero bi morali doseči pozitivne učinke prelivanja za trge dela in družbo na splošno, okrepiti ekonomsko in socialno odpornost ter se uspešno odzvati na srednje- in dolgoročne izzive, vključno s potrebo po krepitvi konkurenčnosti, negotovostjo glede svetovnih trgovinskih politik, ter na učinke, povezane z vojaško agresijo Rusije proti Ukrajini in širšim geopolitičnim okvirom.

- (4) Za okrepitev gospodarskega in socialnega napredka ter navzgor usmerjene konvergence, podporo zelenemu in digitalnemu prehodu, okrepitev industrijske baze Unije, produktivnosti in konkurenčnosti, soočenje z demografskimi izzivi ter doseganje vključujočih in odpornih trgov dela v Uniji bi morale države članice v skladu z unijo spretnosti⁶ odpraviti pomanjkanje delovne sile in spretnosti ter spodbujati kakovostna delovna mesta ter kakovostno in vključujoče izobraževanje in usposabljanje za vse, s posebnim poudarkom na izboljšanju temeljnih spretnosti, in sicer na podlagi akcijskega načrta za temeljne spretnosti, ter spretnosti, pomembnih za trg dela, vključno z digitalnimi in zelenimi spretnostmi, zlasti med prikrajsanimi študenti in odraslimi. Države članice bi morale spodbujati tudi izobraževanje in usposabljanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) v skladu s strateškim načrtom za izobraževanje na področju STEM, okrepiti v prihodnost usmerjeno poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vseživljenjsko izpopolnjevanje in preusposabljanje ter si prizadevati za vključujoče izobraževalne sisteme in zagotoviti učinkovite aktivne politike trga dela ter boljše delovne pogoje in poklicne priložnosti, pri tem pa spoštovati vlogo in avtonomijo socialnih partnerjev. Kot je navedeno v Priporočilu o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, je s sistematičnim vseživljenjskim vključevanjem razsežnosti izobraževanja in usposabljanja v druge politike, povezane z zelenim prehodom, mogoče prispevati k izvajanju navedenih politik. Krepitev teh elementov je še zlasti pomembna za manj razvite, oddaljene in najbolj oddaljene regije Unije, kjer so potrebe največje. Pomanjkanje se lahko nadalje odpravi z izboljšanjem pravične mobilnosti delovne sile in učečih se znotraj Unije ter privabljanjem in zadrževanjem talentov iz držav zunaj Unije. Poleg tega bi bilo treba okrepiti povezave med sistemi izobraževanja in usposabljanja in trgom dela ter ovrednotiti in priznati spretnosti, znanje in kompetence, pridobljene z neformalnim in priložnostnim učenjem.
- (5) Smernice za zaposlovanje so skladne z novim okvirom ekonomskega upravljanja Unije, ki je začel veljati 30. aprila 2024⁷, in obstoječo zakonodajo Unije in različnimi pobudami Unije, vključno s priporočili Sveta z dne 14. junija 2021⁸, 29. novembra 2021⁹, 5. aprila 2022¹⁰, 16. junija 2022¹¹, 28. novembra 2022¹², 8. decembra 2022¹³,

⁵ Priporočilo Sveta (EU) 2015/1184 z dne 14. julija 2015 o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Evropske unije (UL L 192, 18.7.2015, str. 27).

⁶ Sporočilo Komisije z dne 5. marca 2025 z naslovom Unija spretnosti (COM(2025) 90 final).

⁷ Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁸ Priporočilo Sveta (EU) 2021/1004 z dne 14. junija 2021 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke (UL L 223, 22.6.2021, str. 14).

⁹ Priporočilo Sveta z dne 29. novembra 2021 o pristopih kombiniranega učenja za visokokakovostno in vključujoče primarno in sekundarno izobraževanje (UL C 504, 14.12.2021, str. 21).

30. januarja 2023¹⁴, 12. junija 2023¹⁵ in 27. novembra 2023¹⁶, Priporočilom Komisije (EU) 2021/402¹⁷, Resolucijo Sveta z dne 26. februarja 2021¹⁸, sporočili Komisije z dne 9. decembra 2021 o ustvarjanju gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo, z dne 30. septembra 2020 o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027, z dne 3. marca 2021 o Uniji enakosti: Strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, z dne 7. septembra 2022 o evropski strategiji oskrbe, z dne 1. februarja 2023 o industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo, z dne 25. januarja 2023 o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji, z dne 11. oktobra 2023 o demografskih spremembah v Evropi: nabor orodij za ukrepanje, z dne 28. septembra 2022 o boljšem ocenjevanju porazdelitvenega učinka politik držav članic, z dne 20. marca 2024 o pomanjkanju delovne sile in spretnosti v EU: akcijski načrt ter z dne 5. marca 2025 o uniji spretnosti, sklepoma (EU) 2021/2316¹⁹ in (EU) 2023/936²⁰ Evropskega parlamenta in Sveta, direktivami (EU) 2022/2041²¹, (EU) 2022/2381²² in (EU) 2023/970²³ in (EU) 2024/2831²⁴ Evropskega parlamenta in Sveta.

- (6) Evropski semester združuje različne instrumente v krovni okvir za integrirano večstransko usklajevanje in nadzor ekonomskih politik in politik zaposlovanja v Uniji.

-
- ¹⁰ Priporočilo Sveta z dne 5. aprila 2022 o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja (UL C 160, 13.4.2022, str. 1).
- ¹¹ Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj (UL C 243, 27.6.2022, str. 1), Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost (UL C 243, 27.6.2022, str. 10), Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o individualnih učnih računih (UL C 243, 27.6.2022, str. 26) in Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
- ¹² Priporočilo Sveta z dne 28. novembra 2022 o poteh do uspeha v šoli in nadomestitvi Priporočila Sveta z dne 28. junija 2011 o politikah za zmanjševanje osipa (UL C 469, 9.12.2022, str. 1).
- ¹³ Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe (UL C 476, 15.12.2022, str. 1) in Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o vzgoji in varstvu predšolskih otrok: barcelonska cilja za leto 2030 (UL C 484, 20.12.2022, str. 1).
- ¹⁴ Priporočilo Sveta z dne 30. januarja 2023 o zadostnem minimalnem dohodku za aktivno vključevanje (UL C 41, 3.2.2023, str. 1).
- ¹⁵ Priporočilo Sveta z dne 12. junija 2023 o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji (UL C, C/2023/1389, 6.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj>).
- ¹⁶ Priporočilo Sveta z dne 27. novembra 2023 o razvoju okvirnih pogojev za socialno gospodarstvo (UL C, C/2023/1344, 29.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj>).
- ¹⁷ Priporočilo Komisije (EU) 2021/402 z dne 4. marca 2021 o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju (EASE) po krizi zaradi COVID-19 (UL L 80, 8.3.2021, str. 1).
- ¹⁸ Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1).
- ¹⁹ Sklep (EU) 2021/2316 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. decembra 2021 o evropskem letu mladih (2022) (UL L 462, 28.12.2021, str. 1).
- ²⁰ Sklep (EU) 2023/936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o evropskem letu spretnosti (UL L 125, 11.5.2023, str. 1).
- ²¹ Direktiva (EU) 2022/2041 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji (UL L 275, 25.10.2022, str. 33).
- ²² Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepov (UL L 315, 7.12.2022, str. 44).
- ²³ Direktiva (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje (UL L 132, 17.5.2023, str. 21).
- ²⁴ Direktiva (EU) 2024/2831 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu (UL L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj>).

Semester je usklajen s kompasom za konkurenčnost, ki zagotavlja okvir za povečanje konkurenčnosti s premostitvijo inovacijske vrzeli, razogljčenjem našega gospodarstva, zmanjšanjem pretirane odvisnosti in povečanjem varnosti ter določa horizontalne dejavnike, ki med drugim omogočajo razvoj spretnosti, kakovostna delovna mesta in socialno pravičnost. Semester vključuje načela evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga novembra 2017²⁵ razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija (v nadaljnjem besedilu: evropski steber socialnih pravic), in njegovo orodje za spremljanje, tj. pregled socialnih kazalnikov, pri čemer omogoča tudi analizo tveganj in izzivov pri navzgor usmerjeni socialni konvergenci v Uniji, ter določa tesno sodelovanje s socialnimi partnerji, civilno družbo in drugimi deležniki. Evropski semester podpira tudi uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja, ki so jih določili Združeni narodi. Ekonomske politike in politike zaposlovanja Unije in držav članic bi morale biti povezane s pravičnim prehodom Unije na podnebno nevtralnno, okoljsko trajnostno in digitalno gospodarstvo, krepiti konkurenčnost in produktivnost, zagotavljati ustrezne delovne pogoje, pospeševati inovacije, spodbujati demokracijo na delovnem mestu, socialni dialog, socialno pravičnost, enake možnosti in navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco, preprečevati neenakosti in regionalne razlike ter se boriti proti revščini in socialni izključenosti.

- (7) Podnebne spremembe in drugi z okoljem povezani izzivi, potreba po zagotovitvi pravičnega zelenega prehoda, energetske neodvisnosti, večje konkurenčnosti neto ničelnih industrij in tehnološke suverenosti ter potreba po povečanju izdatkov za obrambo in zagotovitvi evropske odprte strateške avtonomije, kot tudi demografske spremembe, razvoj digitalizacije, vključno z umetno inteligenco in algoritemskim upravljanjem, platformno gospodarstvo in delo na daljavo korenito spreminjajo gospodarstva in družbe v Uniji. Unija in njene države članice bi morale sodelovati, da bi učinkovito in proaktivno obravnavale takšne strukturne spremembe ter po potrebi prilagodile obstoječe sisteme in povezane politike ob priznavanju tesne soodvisnosti gospodarstev in trgov dela držav članic. Za to so potrebni usklajeni, ambiciozni in učinkoviti ukrepi politik na ravni Unije in na nacionalni ravni ob priznavanju vloge socialnih partnerjev, in sicer v skladu s PDEU in določbami Unije o ekonomskem upravljanju ter ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic. Takšni ukrepi politike bi morali zajemati spodbujanje trajnostnih naložb v vseh regijah Unije, obnovljeno zavezanost reformam in naložbam, ki se izvajajo v ustreznem zaporedju ter pospešujejo trajnostno in vključujočo gospodarsko rast, spretnosti, spodbujanje ustvarjanja kakovostnih delovnih mest, produktivnost, konkurenčnost ter poštene delovne pogoje, socialno in teritorialno kohezijo, navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco in odpornost ter uresničevanje fiskalne odgovornosti. Podporo bi bilo treba zagotoviti iz obstoječih programov financiranja Unije, zlasti iz mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta²⁶, ter iz skladov kohezijske politike, vključno z Evropskim socialnim skladom plus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta²⁷, in Evropskim skladom za regionalni razvoj, ki ga

²⁵ Medinstitucionalna razglasitev evropskega stebra socialnih pravic (UL C 428, 13.12.2017, str. 10).

²⁶ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

²⁷ Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

ureja Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta²⁸, kot tudi iz Socialnega sklada za podnebje, ustanovljenega z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta²⁹, ter iz Sklada za pravični prehod, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰. Ukrepi politike bi morali združevati ukrepe na strani ponudbe in povpraševanja, pri tem pa upoštevati učinek takšnih ukrepov na gospodarstvo, okolje in zaposlovanje ter njihov socialni učinek.

- (8) Evropski steber socialnih pravic določa dvajset načel in pravic v podporo dobro delujočim in pravičnim trgom dela in sistemom socialnega varstva, ki so razvrščeni v tri kategorije: enake možnosti in dostop do trga dela, pošteni delovni pogoji ter socialna zaščita in vključevanje. Ta načela in pravice usmerjajo strategijo Unije in zagotavljajo, da so prehod na podnebno nevtralnost in okoljsko trajnostnost, digitalizacija in vpliv demografskih sprememb socialno pošteni in pravični ter ohranjajo teritorialno kohezijo. Evropski steber socialnih pravic je s spremljajočim pregledom socialnih kazalnikov smernica za spremljanje uspešnosti držav članic na področju zaposlovanja, spretnosti in socialnih zadev, vključno z navzgor usmerjeno socialno konvergenco v Uniji v okviru Evropskega semestra, za pospeševanje reform in naložb na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter za usklajevanje „socialnoti“ in „tržnosti“ v današnjem sodobnem gospodarstvu, vključno s spodbujanjem socialnega gospodarstva. Komisija je 4. marca 2021 predložila akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), ki vključuje ambiciozne, a dosegljive krovne cilje Unije v zvezi z zaposlovanjem (zaposlenega naj bi bilo vsaj 78 % prebivalstva v starosti od 20 do 64 let), spretnostmi (vsako leto naj bi se vsaj 60 % vseh odraslih udeležilo usposabljanj) in zmanjšanjem revščine (število oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti naj bi se zmanjšalo za vsaj 15 milijonov, vključno s petimi milijoni otrok) (v nadaljnjem besedilu: krovni cilji Unije za leto 2030), ter dopolnilne podcilje in revidirani pregled socialnih kazalnikov.
- (9) Kot so voditelji in voditeljice držav ali vlad priznali na socialnem vrhu v Portu 8. maja 2021, bo izvajanje evropskega stebra socialnih pravic okrepilo prizadevanja Unije za digitalni, zeleni in pravični prehod ter prispevalo k doseganju navzgor usmerjene socialne in ekonomske konvergence in reševanju demografskih izzivov. Poudarili so, da so socialna razsežnost, socialni dialog in dejavna udeležba socialnih partnerjev bistveni del visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva, ter pozdravili nove krovne cilje Unije. Potrdili so svojo odločenost, izraženo v strateški agendi Evropskega sveta 2019–2024, glede nadaljnjega poglobljanja izvajanja evropskega stebra socialnih pravic na ravni Unije in na nacionalni ravni ob upoštevanju delitve pristojnosti ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Poleg tega so poudarili, da je treba tudi na najvišji ravni pozorno spremljati napredek pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030.
- (10) Krovne cilje Unije za leto 2030 so pozdravili voditelji in voditeljice držav ali vlad na socialnem vrhu v Portu in Evropski svet junija 2021. Skupaj s pregledom socialnih kazalnikov prispevajo k spremljanju napredka pri izvajanju načel evropskega stebra socialnih pravic znotraj okvira za usklajevanje politik evropskega semestra. Na

²⁸ Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

²⁹ Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).

³⁰ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

socialnem vrhu v Portu so bile poleg tega države članice pozvane k določitvi ambicioznih nacionalnih ciljev, ki bi morali ob upoštevanju izhodiščnega položaja posamezne države članice ustrezno prispevati k doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030. Izvajanje evropskega stebra socialnih pravic ter napredek pri doseganju krovnih ciljev Unije in nacionalnih ciljev za leto 2030 se spremljata v skupnem poročilu o zaposlovanju, ki ga je Svet sprejel marca 2025 (v nadaljnjem besedilu: skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2025), ter sta vključena v orodja za spremljanje evropskega semestra. Skupno poročilo o zaposlovanju od izdaje za leto 2024 vsebuje „prvo fazo analize po državah“ o morebitnih tveganjih pri navzgor usmerjeni socialni konvergenci v skladu z okvirom za socialno konvergenco, v kateri se opredelijo države članice z izkušnjo morebitnih tveganj, ki jih je treba preučiti v poglobljeni „drugi fazi analize“. V skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2025 je bilo prvotno opredeljenih 10 držav članic, poglobljena analiza pa je splošne izzive potrdila le pri treh od njih.

- (11) Po invaziji Rusije na Ukrajino je Evropski svet v sklepih z dne 24. februarja 2022 obsodil dejanja Rusije, katerih namen je ogrožanje evropske in svetovne varnosti in stabilnosti, ter izrazil solidarnost z ukrajinskim prebivalstvom, pri čemer je poudaril, da Rusija krši mednarodno pravo in načela Ustanovne listine Združenih narodov. Začasna zaščita, ki jo zagotavlja Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382³¹ in je bila podaljšana z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2024/1836³², v sedanjih razmerah ponuja pomoč v Uniji razseljenim osebam iz Ukrajine ter jim omogoča uživanje minimalnih pravic po vsej Uniji, ki zagotavljajo ustrezno raven varstva. Z udeležbo na trgih dela Unije lahko razseljene osebe iz Ukrajine še naprej prispevajo h krepitvi gospodarstva Unije ter pomagajo svoji državi in ljudem doma. V prihodnosti lahko pridobljene izkušnje in spretnosti prispevajo k obnovi Ukrajine. Začasna zaščita otrokom in najstnikom brez spremstva zagotavlja pravico do zakonitega skrbništva ter dostop do vzgoje in izobraževanja. Države članice bi morale v oblikovanje, izvajanje in ocenjevanje ukrepov politik, namenjenih obravnavanju izzivov na področju zaposlovanja in spretnosti, vključno s priznavanjem kvalifikacij razseljenih oseb iz Ukrajine, še naprej vključevati socialne partnerje. Socialni partnerji imajo ključno vlogo pri blaženju posledic te vojne v smislu ohranjanja zaposlenosti in proizvodnje.
- (12) Reforme trga dela, ki vključujejo tudi nacionalne mehanizme določanja plač, bi morale spoštovati nacionalne prakse socialnega dialoga in kolektivna pogajanja ter avtonomijo socialnih partnerjev, da bi se zagotovile pravične plače, ki omogočajo dostojen življenjski standard, tudi med upokojitvijo, trajnostno rast in navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco. Take reforme bi morale omogočati široko obravnavo socialno-ekonomskih dejavnikov, vključno z napredkom pri trajnostnosti, konkurenčnosti, inovacijah, spodbujanju kakovostnih delovnih mest, poštenih delovnih pogojih, demokraciji na delovnem mestu, enakosti spolov, preprečevanju in zmanjšanju revščine zaposlenih, kakovosti izobraževanja, usposabljanja in spretnosti, javnem zdravju, socialni zaščiti in vključevanju, demografskih spremembah in spodbujanju dodatnega pokojninskega zavarovanja ter realnih dohodkih. Pomen socialnega dialoga pri reševanju izzivov v svetu dela,

³¹ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2022, str. 1).

³² Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2024/1836 z dne 25. junija 2024 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382 (UL L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/20234/1836/oj).

vključno z odpravljanjem pomanjkanja delovne sile in spretnosti, je bil ponovno potrjen na vrhu v Val Duchessu leta 2024 in v paktu za evropski socialni dialog, podpisanem marca 2025.

- (13) Mehanizem za okrevanje in odpornost ter drugi skladi Unije podpirajo države članice pri izvajanju reform in naložb, ki so v skladu s prednostnimi nalogami Unije, s čimer povečujejo trajnostnost in odpornost gospodarstev in družb v Uniji ter njihovo pripravljenost na zeleni in digitalni prehod. Vojaška agresija Rusije proti Ukrajini je dodatno zaostрила že obstoječe socialno-ekonomske izzive, vključno z energijsko revščino, zaradi višjih cen energije, negotovost v svetovni trgovini in širše zaradi geopolitičnih razmer pa ogroža rast. Države članice in Unija bi morale še naprej zagotavljati blažitev socialnih posledic ter posledic za zaposlovanje in gospodarstvo ter socialno pošten in pravičen prehod, tudi ob upoštevanju, da bosta okrepljena odprta strateška avtonomija in pospešen zeleni prehod pomagala zmanjšati odvisnost od uvoza energije ter drugih strateških proizvodov in tehnologij. Bistvena sta krepitev odpornosti ter zagotavljanje odporne družbe, v kateri so ljudje zaščiteni in sposobni predvideti in obvladati spremembe ter lahko aktivno sodelujejo v družbi in gospodarstvu.
- (14) Da se podpre prehajanje na trgu dela ter v celoti izkoristi potencial trga dela, tudi v skladu s pristopom dejavnega vključevanja in v luči zelenega in digitalnega prehoda, je potreben skladen sklop aktivnih politik trga dela, ki ga sestavljajo začasne in ciljno usmerjene spodbude za zaposlovanje in prehajanje, politike spretnosti, vključno z učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj, prožne upokojitvene poti ter ciljno usmerjene, učinkovite in prilagodljive službe za zaposlovanje, kot je med drugim poudarjeno v izjavi iz La Hulpa iz leta 2024 o prihodnosti evropskega stebra socialnih pravic³³. Zagotoviti bi bilo treba ustrezne delovne pogoje ter zdravje in varnost pri delu, vključno s telesnim in duševnim zdravjem delavcev.
- (15) Odpraviti bi bilo treba vse oblike diskriminacije, zagotoviti enakost spolov ter podpreti zaposlovanje skupin, ki so premalo zastopane na trgu dela. Zagotoviti bi bilo treba enak dostop in enake možnosti za vse ter zmanjšati revščino in socialno izključenost, zlasti med otroki, invalidi in Romi, zlasti z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trgov dela ter ustreznih in vključujočih sistemov socialne zaščite, kot je določeno v priporočilih Sveta z dne 8. novembra 2019³⁴ in z dne 30. januarja 2023³⁵. Poleg tega bi bilo treba odpraviti ovire za vključujoče in v prihodnost usmerjeno visokokakovostno izobraževanje, usposabljanje, vseživljenjsko učenje in udeležbo na trgu dela. Države članice bi morale vlagati v vzgojo in varstvo predšolskih otrok v skladu z evropskim jamstvom za otroke in Priporočilom o „barcelonskih ciljih za leto 2030“, v povečanje privlačnosti in vključevalnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja v skladu s Priporočilom Sveta z dne 24. novembra 2020³⁶ ter v digitalne in zelene spretnosti v skladu z akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje, priporočili sveta o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj ter o poteh do uspeha v šoli. Dostop do cenovno dostopnih in ustreznih stanovanj, tudi s socialnimi

³³ Podpisala jo je Kraljevina Belgija v imenu 25 držav članic.

³⁴ Priporočilo Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (UL C 387, 15.11.2019, str. 1).

³⁵ Priporočilo Sveta z dne 30. januarja 2023 o zadostnem minimalnem dohodku za aktivno vključevanje (UL C 41, 3.2.2023, str. 1).

³⁶ Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1).

stanovanji, je temeljni pogoj za zagotavljanje enakih možnosti. Posvetiti bi se bilo treba problematiki brezdomstva, še posebej s preventivnimi ukrepi in spodbujanjem dostopa do trajnih stanovanjskih rešitev in izvajanja ustreznih podpornih storitev. Glede na morebitna prihodnja zdravstvena tveganja in staranje družbe je še zlasti pomemben pravočasen in enak dostop do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe v skladu s Priporočilom Sveta z dne 8. decembra 2022³⁷ ter do zdravstvenih storitev, vključno s preventivnimi ukrepi in spodbujanjem zdravstvenega varstva. V skladu s strategijo o pravicah invalidov, v kateri so bile države članice pozvane k določitvi ciljev na področju zaposlovanja in izobraževanja odraslih za invalide, bi bilo treba še bolj izkoristiti potencial invalidov, da prispevajo h gospodarski rasti in socialnemu razvoju. V strateškem okviru EU za Rome³⁸ je poudarjena zmogljivost marginaliziranih romskih skupnosti za zmanjšanje pomanjkanja delovne sile in spretnosti, njegov cilj pa je zmanjšati vrzel v zaposlenosti med Romi in splošnim prebivalstvom vsaj za polovico. Nove tehnologije in razvijajoča se delovna mesta po vsej Uniji omogočajo prožnejše ureditve dela, večjo produktivnost ter boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, obenem pa prispevajo k uresničevanju zelenih zavez Unije. Te spremembe prinašajo tudi nove izzive za trge dela, saj vplivajo na delovne pogoje, zdravje in varnost pri delu ter dejanski dostop delavcev in samozaposlenih do ustrezne socialne zaščite. Države članice bi morale v sodelovanju s socialnimi partnerji zagotoviti, da nove oblike organizacije dela prinašajo kakovostna ter ustrezna zdrava in varna delovna mesta in delovne pogoje ter usklajeno poklicno in zasebno življenje, prispevajo k aktivnemu in zdravemu staranju, hkrati pa ohranjajo uveljavljene pravice iz dela in socialne pravice ter krepijo evropski socialni model.

- (16) Integrirane smernice bi morale biti podlaga za specifična priporočila za države, ki jih Svet naslovi na države članice. Države članice bi morale v celoti izkoristiti Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za regionalni razvoj, mehanizem za okrevanje in odpornost in druge sklade Unije, vključno s Socialnim skladom za podnebje, Skladom za pravični prehod in programom InvestEU, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta³⁹, ter Instrument za tehnično podporo, da bi spodbudile kakovostno zaposlovanje in socialne naložbe, se borile proti revščini, socialni izključenosti in diskriminaciji, zagotovile dostopnost in vključevanje ter spodbujale možnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje za delovno silo, vseživljenjsko učenje ter visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje za vse, vključno z digitalno pismenostjo in spretnostmi, da bi državljani pridobili znanje in kvalifikacije, potrebne za digitalno, zeleno in konkurenčno gospodarstvo. S spremembami, uvedenimi z Uredbo (EU) 2024/795 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP), in nedavnim sporočilom Komisije Posodobljena kohezijska politika: vmesni pregled se namerava podporo uskladiti z novimi strateškimi prednostnimi nalogami, vključno z odpravljanjem pomanjkanja spretnosti v nekaterih sektorjih, na primer za razvoj in proizvodnjo kritičnih tehnologij, obrambno industrijo in sektorje, na katere vplivajo razogljičenje ter zeleni

³⁷ Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe (UL C 476, 15.12.2022, str. 1).

³⁸ Sporočilo Komisije z dne 7. oktobra 2020 z naslovom Unija enakosti: strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov (COM(2020) 620 final) in Priporočilo Sveta z dne 12. marca 2021 o enakosti, vključevanju in udeležbi Romov (UL C 93, 19.3.2021, str. 1).

³⁹ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

in digitalni prehod. Države članice bi morale prav tako v celoti izkoristiti Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰, in podpreti delavce, ki so postali presežni zaradi velikih prestrukturiranj, na primer socialno-ekonomske preobrazbe, ki je posledica globalnih trendov ter tehnoloških in okoljskih sprememb. Čeprav so integrirane smernice naslovljene na države članice in Unijo, bi se morale izvajati v partnerstvu z vsemi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter tesnem sodelovanju s parlamenti, socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe.

- (17) Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito bi morala v skladu s svojimi pooblastili na podlagi PDEU spremljati izvajanje zadevnih politik glede na smernice za zaposlovanje. Navedena odbora in druga pripravljalna telesa Sveta, vključena v usklajevanje ekonomskih in socialnih politik, bi morali tesno sodelovati. Ohraniti bi bilo treba dialog med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o politikah, zlasti v zvezi s smernicami za zaposlovanje.

- (18) Opravljeno je bilo posvetovanje z Odborom za socialno zaščito –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Smernice za politike zaposlovanja držav članic, kot so določene v Prilogi k Sklepu (EU) 2024/3134, v letu 2025 ostajajo nespremenjene, države članice pa jih upoštevajo pri svojih politikah zaposlovanja in reformnih programih.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

⁴⁰ Uredba (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1309/2013 (UL L 153, 3.5.2021, str. 48).